

Tandhälsa och demens

SveDem, Stockholm

2 oktober 2018

Kåre Buhlin

Avd för Parodontologi

Stort sår

Den sammanlagda sårytan i alla tandköttsfickor hos en patient med många tandköttsfickor kan uppgå till ca. 20 cm²

Miljö
(rökning)

Arv

Överdriven inflammationsreaktion

Diabetes

Reumatism

Parodontit

Åderförkalkning

Alzheimers

Vad vet vi?

Försämringar av de kognitiva funktionerna på människa, har blivit associerade med tandförluster⁽¹⁻²⁾

En ökad mängd antigen i relation till Treponemabakterier har setts i hjärnvävnad hos AD patienter⁽³⁾. En tes är att bakterierna har tagits sig dit via nervgrenar från N Trigeminus

Inflammation anses vara en del av patologin för Alzheimer-utveckling AD, vilket avspeglas i förhöjda nivåer av pro-inflammatoriska cytokiner i likvor⁽⁴⁻⁵⁾

1 Grabe et al. J Clin Periodontol. 2009;36:550-7

2 Okamoto et al. Behav Brain Funct. 2010;6:77

3 Riviere et al. Oral Microbiol & Immunol. 2002;17:113-8

4 Wyss-Coray T. Nat Med 2006;12:1005-15

5 Freund-Levi et al. Ger Cogn Disord 2009; 27:481-90

Is Periodontal Disease Associated with Alzheimer's Disease? A Systematic Review with Meta-Analysis

Leira et al. 2018

- Artiklar publicerade fram till januari 2016
- Av totalt 550 sårtryck inkluderades 5 studier
- 2 tvärsnitt, 2 fallkontroll och 1 kohortstudie
- Parodontit är associerad med Alzheimer
OR 1,69, CI 1,21-2,35
- Vid grav parodontit fanns också en signifikant association,
OR 2,98, CI 1,58-5,62

Tandtrösk

(Par)

**Chlamydia pneumoniae ger en 5 ggr
högre risk för AD utveckling**

**Helicobacter pylori kopplas
sammansamman med en sämre kognition**

Tannerella forsythensis

Aggr

IS

KI-Svedemstudier

- Lexomboon et al. 2018 The Effect of Xerostomic Medication on Oral Health in Persons with Dementia. *Journal of the American Medical Directors Association*

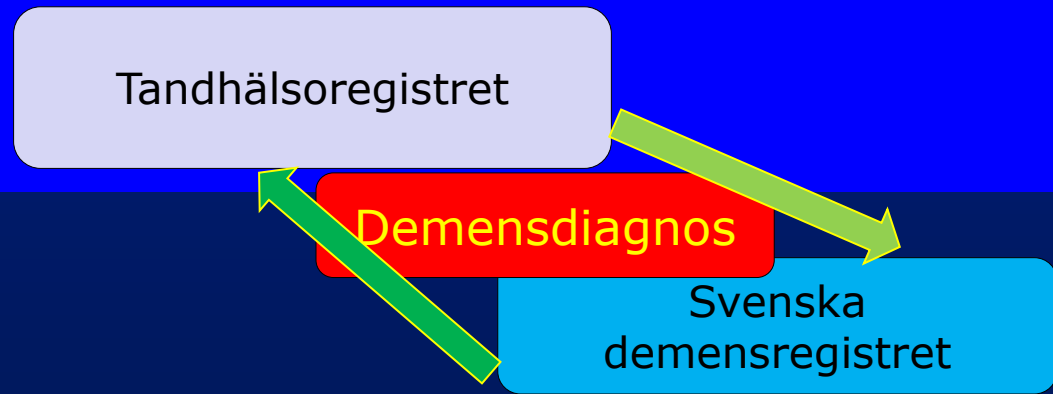
Många mediciner är associerat med färre tänder

- Fereshtehnejad et al. 2017 Dental care utilization in patients with different types of dementia: A longitudinal nationwide study of 58,037 individuals *Alzheimers Dementia*
- Holmer et al. 2018 accepterad Association between periodontitis and risk of Alzheimer´s disease, mild cognitive impairment and subjective cognitive decline: A case-control study

Material och metoder

Tandhälsoregistret

- Tandvårdsutnyttjandet mellan 2007 och 2015
- Bedöma kvaliteten och utnyttjandet av tandvård
- Data om tandvård minst 1 år före och efter demensdiagnos

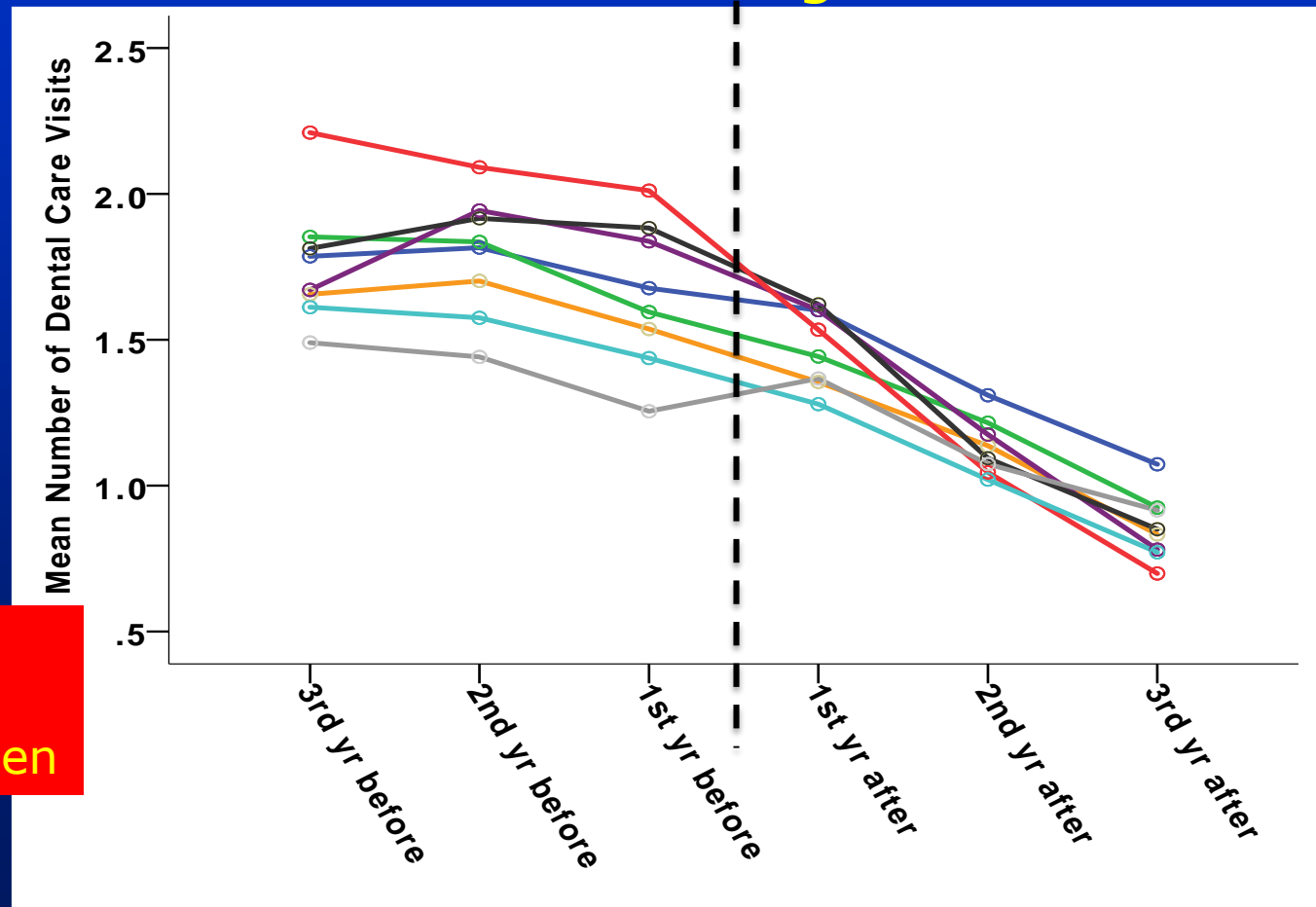
Resultat Studiematerialet.....

- Medelåldern 80 år
- Majoriteten kvinnor (58%)
- Majoriteten är i en tidig fas av demens (MMSE poäng 21)
- Majoriteten har ingen hemtjänst, men får ofta hjälp med medicinering och ekonomi

Efter demensdiagnosen slutar man gå till tandläkaren? Nedsatt minne-sämre munhälsa?

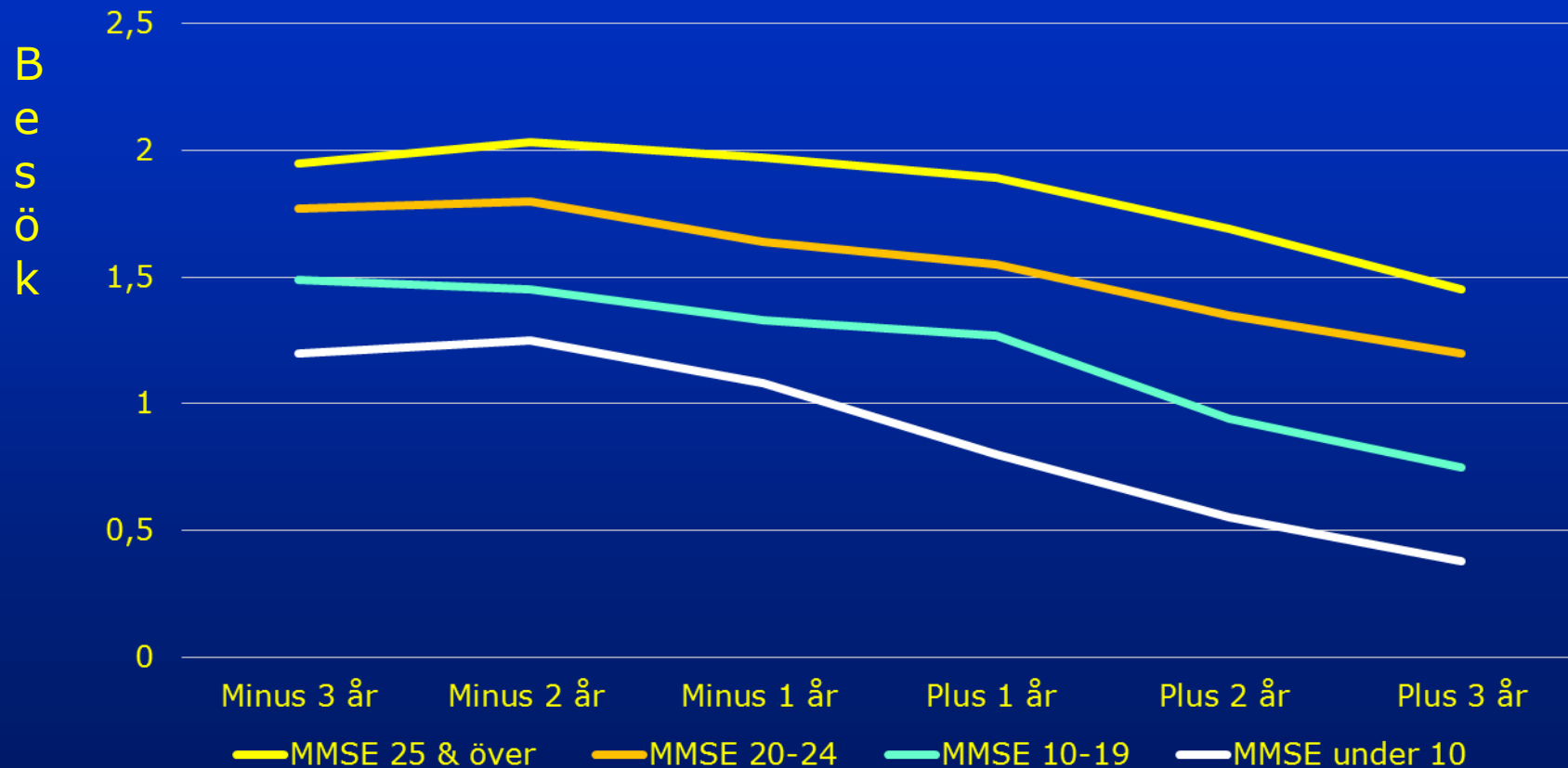
Före demensdiagnos

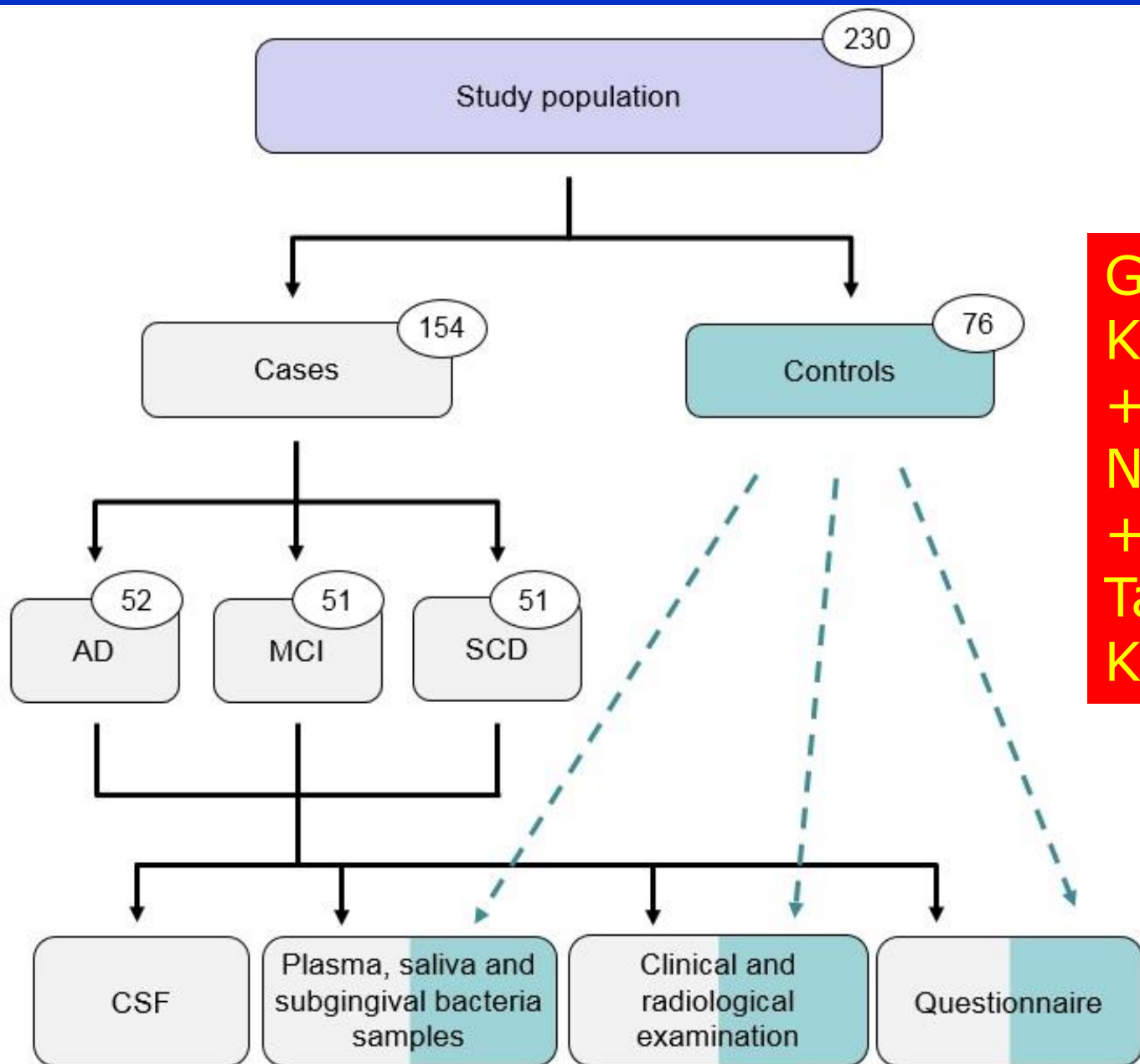
Efter demensdiagnos

ÅTGÄRD:
Stöd för att bibehålla
Kontakt med tandvården

Tandvårdsbesök i relation till MMSE

Geriatriska kliniken,
K, Huddinge
+
NVS, KI, Huddinge
+
Tandläkarhögskolan,
KI, Huddinge

Holmer et al. 2018

Resultat

Alla fall mot kontroller (odds kvoter med 95% konfidensintervall)

	Ojusterat	Justerat
Antal tänder		
20-32	1.00	1.00
0-19	0.91 (0.4-2.4)	1.18 (0.4-3.5)
Antal tänder med håll		
0	1.00	1.00
≥1	3.18 (1.2-8.6)	3.36 (1.2-9.4)
Antal tänder med fickdjup över ≥6 mm		
0	1.00	1.00
≥1	6.22 (3.2-12.2)	8.92 (4.2-19.0)
Benförlust i alveolarbenet		
Ingen eller mild	1.00	1.00
Lokaliserad	1.21 (0.7-2.2)	1.48 (0.8-2.8)
Generell	3.98 (0.9-18.2)	5.81 (1.1-29.7)

Resultat, undergrupper

AD mot kontroller (odds kvoter med 95% konfidensintervall)

	Ojusterat	Justerat
Antal tänder		
20-32	1.00	1.00
0-19	1.29 (0.4-4.1)	1.09 (0.3-4.1)
Antal tänder med hål		
0	1.00	1.00
≥1	3.38 (1.1-10.6)	3.91 (1.2-13.1)
Antal tänder med fickdjup över ≥6 mm		
0	1.00	1.00
≥1	11.95 (5.1-27.8)	16.18 (6.3-41.7)
Benförlust i alveolarbenet		
Ingen eller mild	1.00	1.00
Lokaliserad	1.31 (0.6-2.9)	1.13 (0.5-2.6)
Generell	7.41 (1.5-37.4)	5.99 (1.0-35.1)

Resultat, undergrupper

MCI mot kontroller (odds kvoter med 95% konfidensintervall)

	Ojusterat	Justerat
Antal tänder		
20-32	1.00	1.00
0-19	1.07 (0.3-3.6)	1.17 (0.3-4.4)
Antal tänder med hål		
0	1.00	1.00
≥1	2.71 (0.8-8.8)	2.97 (0.9-10.0)
Antal tänder med fickdjup över		
≥6 mm		
0	1.00	1.00
≥1	4.47 (2.0-10.1)	5.67 (2.4-13.6)
Benförlust i alveolarbenet		
Ingen eller mild	1.00	1.00
Lokaliserad	1.37 (0.6-2.9)	1.46 (0.7-3.3)
Generell	1.72 (0.2-12.9)	2.17 (0.3-17.6)

Svedemregisterstudie

"Investigation of dental disease as potential risk factor for dementia: A register-based cohort study in Sweden"

Hypotes

- **Oral hälsa skiljer sig mellan demenspatienter och kontroller**
- **Typ eller svårighetsgrad av munsjukdomar bidrar till ökad mortalitetsrisk och kognitiv försämring**

Register

2010

2018

Svenska kvalitets-
registret för karies och
parodontit

Parodontit och demensdiagnos

Svedemregistret

Kohorten kommer att följas resten av livet

Tand och munsjukdomsbelastning?

Medverkar tand och munsjukdomar till en kognitiv försämring?

Kärnbudskap att tänka på

- ✓ **Tandvårdsbesöken minskar efter demensdiagnos**
- ✓ **Många mediciner är associerat med färre tänder**
- ✓ **Kognitivasjukdomar ökar, men endast 50% av riskfaktorerna är kända..... kanske tänder.....**
- ✓ **Det vi funnit hittills tyder på en samband mellan munhälsa och kognitivförsämring**
- ✓ **Inga tillräckliga bevis ännu, men ... men vi tillsammans med er på SveDem går nu vidare med den spännande registerstudien**